

Arkivsaksnr. 22/05235-1
Saksbehandler Trond Eliassen

Saksgang
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
20.04.2022
27.04.2022

Kjøp av aksjer - Ressurs Tromsø AS

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner kjøp av 166 aksjer à kroner 500, totalt kroner 83 000, i selskapet Ressurs Tromsø AS
2. Aksjekjøp, pålydende kr 83 000, finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond, konto 25320400, som har en beholdning på 2,9 millioner kroner.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Hva saken gjelder

Ressurs Tromsø AS (heretter Ressurs) har vært igjennom en omfattende omstrukturingsprosess det siste året. Det har vært nødvendig siden NAV stiller krav om at forhåndsgodkjente tjenester må skilles ut i et eget datterselskap. Samtidig er det gjort juridiske vurderinger rundt hvilke krav som stilles for at kommuner kan gjøre direkteanskaffelser fra Ressurs. Parallelt med dette har selskapet gjennomført en kartlegging av hvilke av dagens aksjonærer som fortsatt har interesse av fremtidig eierskap i Ressurs.

Tromsø kommune har gjennom vedtatt eierstrategi fastslått av kommunen har et langsiktig perspektiv på med sitt eierskap i Ressurs og har et ønske om å øke eierandelen i selskapet. Etter at kartlegging av fremtidig eierskap er gjennomført viser det at en samlet aksjepost på 31,9 % (166) er gjort tilgjengelig for oppkjøp. Saken vurderer hvorvidt det er hensiktsmessig for Tromsø kommune å kjøpe disse aksjene, og øke eierandelen fra 23,9 % til 55,4 % i selskapet.

Saksutredning

Innledning

Ressurs ble etablert tilbake i 1968 og er i dag Nord-Norges største tilbyder av tjenester innenfor kompetanseheving og integrering. Ressurs holder til i nye lokaler i Tromsø sentrum, og hadde i 2021 i underkant av 80 ansatte og 956 mennesker som deltok på programmer, kurs og tjenester i regi av selskapet.

Ressurs har følgende formål med sin virksomhet:

Ressurs sitt hovedformål er å fungere som et bindeledd mellom jobbsøker og arbeidsgiver. Gjennom kompetansemiljøer tilbys løsninger tilpasset individet og/ eller arbeidsgiver. Selskapet har også egne forretningsområder som inngår i vårt totale tilbud.

Selskapet omfattes av forskrifter arbeid- og inkluderingsbedrift fastsatt av departementet. Selskapets overskudd skal re-investeres i utvikling av selskapet og tjenestetilbudet.

Ressurs er i en bransje som de senere år er blitt eksponert for betydelig konkurranseutsetting av tiltakstjenester, og selskapet står derfor ovenfor større markedsrisiko enn tidligere. Det har de senere år blitt iverksatt ulike tiltak for å sikre økt konkurransekraft i fremtidige anbudsprosesser, og omstille virksomheten i takt med endrede rammebetingelser.

Ressurs leverer en rekke tjenester på oppdrag fra NAV. Tjenestene er rettet mot deltagere som er utenfor skole og arbeidsliv, eller står i fare for å falle ut av arbeidslivet. Selskapet benytter i stor utstrekning det ordinære næringslivet, private så vel som offentlige virksomheter, til arbeidsinkludering. De benytter også egne forretningsområder, herunder Mersmak og Hjelpemiddelservice, som arenaer for utprøving og arbeidstrening når det er nødvendig og hensiktsmessig for jobbsøker. Samfunnsregnskapet viser at Ressurs i 2021 formidlet 343 personer til videre jobb og utdanning.

For å styrke selskapet evne til å håndtere en krevende markedssituasjon er Ressurs inne en omfattende omstrukturingsprosess:

- (i) Fisjonering av selskapet
  - Krav fra NAV om at alle forhåndsgodkjente tjenester må skilles ut i eget selskap. Dette løses ved at Ressurs fremover organiseres som et konsern med tre datterselskap. Et av

disse datterselskapene, Ressurs Inkludering AS¹, vil håndtere Ressurs sin virksomhet innen arbeidsforbedrende trening og regelmessig godkjennes av NAV / direktorat i henhold til gjeldende retningslinjer og forskrift.

- (ii) Direkteanskaffelser i utvidet egenregi
  - Et av tre datterselskap i ny konsernstruktur, Ressurs direkte AS, er etablert med tanke på at eierkommunene kan gjennomføre direkteanskaffelser av selskapets tjenester uten å legge det ut på anbud. Kommuneadvokaten i Tromsø og ekstern juridisk rådgiver har vurdert hvilke krav som stilles for at vilkårene om utvidet egenregi / felles kontroll vil komme til anvendelse.
- (iii) Konsolidering av eierskap
  - Kartlegging av fremtidig eierskap er gjennomført og viser at 10 av dagens 16 aksjonærer har ønsket å selge seg ut av selskapet. Aksjeposten som er gjort tilgjengelig for kjøp er på 31,9 % (166 av 520 aksjer). På midlertidig basis har Ressurs kjøpt aksjeposten, men har et ønske at Tromsø kommune erverver den permanent. Ved et kommunalt oppkjøp av aksjeposten vil Tromsø kommune være majoritetseier med en eierandel på 55,4 %.

Økonomisk status

Tabellen nedenfor viser oversikt over økonomiske nøkkeltall i Ressurs Tromsø AS de senere år.

Økonomisk utvikling - Ressurs Tromsø AS			
Økonomiske nøkkeltall (i hele 1000)	2021	2020	2019
Driftsinntekter	63 969	71 378	137 573
Brutto driftsresultat	-109	5 690	49 522
Årsresultat	2 342	8 480	48 895
Utbytte	0	0	0
Sum eiendeler	88 431	88 115	97 019
Sum egenkapital	76 117	73 884	65 404
Sum gjeld	12 314	14 230	31 614
Driftsmargin/brutto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,17 %	7,97 %	36,00 %
Likviditetsgrad 1 (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	6,79 %	5,77	5,09
Egenkapitalandel	86,07 %	83,85 %	67,41 %
Gjeldsgrad (gjeld/egenkapital)	0,16	0,19	0,48
Totalrentabilitet/avkastning på totalkapitalen	2,52 %	6,46 %	51,20 %

Resultatet i 2021 viser et overskudd på kroner 2 232 643 noe som anses som tilfredsstillende. Resultatet er fortsatt preget av koronapandemien, kostnader knyttet til utvikling av ny teknologisk plattform og løpende utgifter ved konsernetablering. Flere av selskapets tjenester har vært ut på anbud i 2021 hvor Ressurs har vunnet frem i alle disse.

Likviditeten og soliditeten anses som sterk, og gjennom gode økonomiske resultater har en bygget en solid økonomisk plattform og egenkapital. Markedsrisikoen vurderes som lav all den tid selskapet har vunnet frem i de senere års anbudsrunder. Selskapet har fokus på god og effektiv drift slik at en står best mulig rustet for fremtidens anbud og leveranser.

¹ Er i dag registrert under navnet; Ressurs AFT AS, men vil etter at nye dokumenter / vedtak fra ex.ordinær generalforsamling den 25.03.22 er registrert omdannes til Ressurs Inkludering AS

Juridiske vurderinger – direkteanskaffelser

Kommuneadvokaten har gjort en juridisk vurdering rundt hvilke muligheter Tromsø kommune har for å gjøre anskaffelser fra Ressurs Tromsø AS uten konkurranse. Hovedregel er at alle kommunale anskaffelser som overstiger kr 100 000 eks. mva. skal settes ut på anbud. Det er i anskaffelsesforskriften gjort unntak for såkalt utvidet egenregi og felles kontroll. Følgende kriterier må være oppfylt for at kommunen som oppdragsgiver kan inngå kontrakter uten forutgående konkurranse / anbud med andre rettssubjekter:

- Kontrollkriteriet

Oppdragsgiveren og andre oppdragsgivere i fellesskap utøver en kontroll over som svarer til den kontroll de utøver over sin egen virksomhet

- Aktivitetskriteriet

Utfører mer enn 80 prosent av sin aktivitet for oppdragsgiveren eller andre rettssubjekter som oppdragsgiveren kontrollerer

- Private eierandeler

Ikke tillatt med private eiendeler i rettssubjektet som det skal inngås kontrakt med

I kommuneadvokatens vurdering, som vedlegges denne sak, er det gjort nærmere beskrivelse av unntaksbestemmelsene i anskaffelsesforskriften.

Slik som eiersammensetningen og selskapsstrukturen i Ressurs har vært har ikke mulig for Tromsø kommune å gjøre direkteanskaffelser som overstiger kr 100 000 ekskl. mva. i selskapet. Ved at alle private aksjonærer har solgt seg ut samtidig som det er etablert en konsernstruktur hvor et av datterselskapet, Ressurs Direkte AS, utelukkende skal drive med virksomhet ovenfor eierne, er det nå juridisk sett mulig for kommunen å gjøre direkteanskaffelser. Som der fremkommer i kommuneadvokatens vurdering må Ressurs innordne seg slik at det ikke forekommer noen kryssubsidiering mellom den kommersielle delen av selskapet og Ressurs Direkte AS ettersom dette vil kunne utgjøre ulovlig offentlig støtte i strid med EØS-avtalen artikkel 61.

Kommunaladvokatens juridiske vurderinger rundt anskaffelsesregelverket er kvalitetssikret av ekstern juridisk rådgiver. Dette har videre dannet grunnlaget for hvordan Ressurs har etablert fremtidig konsernstruktur.

Tromsø kommune har benyttet seg av ulike deler av tjenestespekteret til Ressurs tidligere. Dette gjelder blant annet innenfor sykefraværsoppfølging, arbeidsinkludering og flerspråklige tjenester. Ved at selskapet nå er rigget for at eierkommunene kan gjøre direkteanskaffelser gjennom datterselskapet, Ressurs Direkte AS, åpner det seg større muligheter for at Tromsø kommune kan benytte selskapet med aktivt innenfor områder som blant annet;

- Flerspråklige tjenester
- Sykefraværsoppfølging
- Karriereomstilling
- Teamutvikling
- Kompetanseutvikling

Eierstrategiske vurderinger

Kommunen har gjennom eierskapsmelding 2021 (k-sak 210 / 21) fastsatt selskapsspesifikk eierstrategi for Ressurs. Her beskrives nærmere styrets ansvar, foretakets samfunnsansvar og resultatmål. Tromsø kommune som eier har satt følgende resultatmål for selskapet:

- Selskapet skal drives kostnadseffektivt, gå med overskudd og ha egenkapital og likviditet til å tåle normale svingninger i markedet. Selskapets overskudd skal reinvesteres i utvikling av selskapet og tjenestetilbudet.
- Selskapets virksomhet skal drives i samsvar med Tromsø kommunes Klima-, miljø og energiplan. Selskapet skal bidra til at Tromsø kommune klarer å redusere sine klimagassutslipp med 85 % innen 2030.
- Selskapet skal være ledende på arbeidsinkludering
- Selskapet skal være leverandør av fremtidig arbeidskraft, hvor det årlig fastsettes måltall.
- Selskapet skal gjennom datterselskapet, Ressurs Kompetanse AS, levere konkurranseutsatte tjenester til NAV og andre aktuelle oppdragsgivere. I tillegg etableres Ressurs Direkte AS for å innrettes slik at offentlige eiere kan gjøre direkteanskaffelser av selskapets tjenester i utvidet egenregi.
- Selskapet er fremtidsrettet og innovativt med hensyn til utviklingen av selskapets aktiviteter.

Tromsø kommune har gjennom eierstrategiarbeidet gitt et klart uttrykk for at en har et langsiktig perspektiv med sitt eierskap i Ressurs og har et ønske om å øke eierandelen i selskapet.

Som oversikten nedenfor viser har eiersammensetning i Ressurs har vært fragmentert og bestått av både 16 ulike aksjonærer hvor et fåtall har hatt noe bevisst forhold rundt eierskapet. Det har hovedsakelig vært offentlig eiere, men også ideelle organisasjoner, stiftelser og private.

Aksjeeier	Antall aksjer	Eierandel	Aksjeklasse
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE	150	28,85%	Ordinære aksjer
TROMSØ KOMMUNE	122	23,46%	Ordinære aksjer
LHL TROMSØ	40	7,69%	Ordinære aksjer
LYNGEN KOMMUNE	40	7,69%	Ordinære aksjer
BALSFJORD KOMMUNE	38	7,31%	Ordinære aksjer
SKJERVØY KOMMUNE	21	4,04%	Ordinære aksjer
KARLSØY KOMMUNE	20	3,85%	Ordinære aksjer
NORDREISA KOMMUNE	18	3,46%	Ordinære aksjer
STORFJORD KOMMUNE	13	2,50%	Ordinære aksjer
KÅFJORD KOMMUNE	10	1,92%	Ordinære aksjer
NASJONALFORENINGENS FYLKESLAG	10	1,92%	Ordinære aksjer
SPAREBANK 1 NORD-NORGE	10	1,92%	Ordinære aksjer
TROMS FYLKESLAG AV NFF	10	1,92%	Ordinære aksjer
TROMSØ REVMATIKERFORENING	10	1,92%	Ordinære aksjer
KVÆNANGEN KOMMUNE	6	1,15%	Ordinære aksjer
RAGNAR STRØMS MINNEFOND	2	0,38%	Ordinære aksjer
Totalt antall aksjer	520	100,00%	

Gjennom kartlegging av fremtidig eierskap har Ressurs fått tilbakemelding at følgende 6 aksjonærer fortsatt ønsker å videreføre sitt eierskap i selskapet;

- Troms og Finnmark Fylkeskommune
- Tromsø kommune
- Balsfjord kommune
- Karlsøy kommune
- Nordreisa kommune
- Kvæningen kommune

Totalt 166 aksjer, som utgjør en eierandel på 31,9 %, er gjort tilgjengelig for oppkjøp. Selskapet har midlertidig kjøpt aksjene men vil ikke selv kunne sitte på aksjeposten over tid. De øvrige gjenværende aksjonærer har ikke uttrykt ønske om å øke sin eierandel i Ressurs. Tromsø

kommune vil ved oppkjøp av «ledig» aksjepost, øke eierandelen til 55,4 % i selskap. Kjøp av 166 aksjer à kr 500, totalt kr 83 000, vil kunne finansieres over kommunens ubundne investeringsfond.

Generelt er det slik at hvis en eier mer enn 50 prosent av aksjene i et selskap kan man fatte beslutninger som krever simpelt flertall på generalforsamlinger. Et eksempel på en slik beslutning som krever simpelt flertall av aksjene på generalforsamlingen er valg av styre. I forhold til styrevalg i Ressurs er det opprettet en valgkomité, bestående av ordfører og fylkesråd for næring, som innstiller ved styrevalg på generalforsamling.

Gjennom konsolidering av eierskapet i Ressurs, med færre offentlige eiere, legges grunnlaget for stabile rammebetingelser og god eierstyring av selskapet på sikt. Ved å tilrettelegge for en konsernstruktur hvor eierkommunene og fylket kan foreta direkteanskaffelser vil det være mulighet for å bruke selskapets tjenester og kompetanse som et supplement til ordinær tjenesteproduksjon. Dette vil gjøre at gjenværende aksjonærer får et mer bevisst forhold til eierskapet sitt samtidig som markedsrisikoen til selskapet tas noe ned.

Fremtidig konsernstruktur

Gjennom pågående omstrukturingsprosess har Ressurs besluttet å etablere en konsernstruktur. Dette for å ivareta følgende hensyn;

- NAV sine krav til at forhåndsgodkjente tjenester skal skilles ut i eget datterselskap.
- Tilrettelegge for at eierkommuner skal kunne gjøre direkteanskaffelser i datterselskap som kun har virksomhet rettet mot det offentlige.
- Leverer konkurranseutsatte tjenester til andre oppdragsgivere

Fremtidig konsernstruktur vil bli som følger:

Kort om de enkelte datterselskaper:

Ressurs Inkludering AS

Selskapet vil ha som formål å levere arbeidsforbedringstrening til brukergrupper som har stått uten arbeid over tid. Selskapet omfattes av forskrifter arbeid- og inkluderingsbedrifter fastsatt av departementet. Selskapet har ikke erverv til formål og overskudd skal re-investeres i utvikling av selskapet og tjenestetilbudet. Selskapet har utbytteforbud og vil regelmessig godkjennes av NAV/ direktoratet iht. gjeldende retningslinjer og forskrift.

Ressurs Direkte AS

Selskapets formål er å levere tjenester direkte til sine offentlige eiere. Fortrinnsvis i en utvidet egenregi modell. Herunder tilbys tjenester som sykefraværsoppfølging, ekspertbistand, karriereomstilling, kompetanseheving og andre tjenester hvor det er relevant å bruke Ressurs som virkemiddel for å løse samfunnsoppgaver for kommune/ fylkeskommune m.m.

Selskapet har ikke erverv til formål, overskudd skal re-investeres i utvikling av selskapet og tjenestetilbudet.

Ressurs Kompetanse AS

Selskapets formål er:

- 1) å levere konkurranseutsatte tjenester til NAV eller andre offentlige instanser
- 2) å levere tjenester direkte til arbeidsgivere
- 3) å drive egne driftsavdelinger med formål om arbeidsutprøving i definerte markeder. Her vil selskapet tilby tjenester som Oppfølging, Avklaring, Senter for jobbmestring, I Gang, Norskopplæring med praksis, sykefraværsoppfølging, karriereomstilling, kompetanseheving m.fl. I tillegg vil selskapet organisere både avdelinger som Mersmak og Hjelpemiddelservice.

Gjennom ny konsernstruktur vil Ressurs kunne tilby tjenester til både NAV, eierkommuner og øvrige oppdragsgivere. Det vil legge til rette for at selskapet kan styrke sin markedsposisjon og fortsatt være den ledende bedriften i Nord-Norge på integrering og kompetanseheving.

Konklusjon

Kommunedirektøren er den oppfatning at det vil være strategisk riktig å øke eierandelen i Ressurs gjennom oppkjøp av 166 aksjer à kr 500. Dette vil gjøre Tromsø kommune til majoritetseier i selskapet med en eierandel på 55,4 %. Et slikt aksjekjøp er i samsvar med kommunens eierstrategi for Ressurs, og gjøre det lettere å realisere de resultatmål som er satt for selskapet.

Kommunedirektøren har gjennom det siste året hatt tett dialog med selskapets ledelse med tanke på å bruke selskapet mer aktivt innenfor områder som sykefraværsoppfølging, arbeidsinkludering og utenforskap. Gjennom økt eierandel, konsolidering av eierskapet og ny konsernstruktur, hvor det åpnes for direkteanskaffelser, vil det være større muligheter for at Tromsø kommune kan benytte seg av selskapets tjenester fremover.

Ressurs sin økonomiske situasjon er svært solid med god likviditet og høy egenkapital. Samtidig er markedsrisikoen redusert siden de har vunnet frem i alle anbud de senere år. I tillegg har selskapet svært gode tall å vise til på formidling. Samfunnsregnskapet viser at Ressurs i 2021 formidlet 343 personer videre til jobb eller utdanning.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunen kjøper 166 aksjer à kr 500, totalt sett kr totalt kr 83 000, i Ressurs Tromsø AS. Aksjekjøpet finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

Ressurs-Årsrapport-21

Kartlegging av dagens eierskap_v2 (003)

Aksjeierbok_18.3.22

Vedtakter_Ressurs Tromsø AS_25.3.22_2_kapitalforhøyelse

21_05901-3 Vurdering direkteanskaffelser fra Ressurs Tromsø AS 682367_4_1

